

Riigihanke III osa tehniline kirjeldus ha hankelepingu olulised tingimused Tartu linna elamute ja eluruumide korrashoiuteenus 1.2.6.8. kood 351 kahjurputukate tõrje kohaselt töövõtja peab vastavalt tellija korraldusele korraldama hoonetes ja eluruumides kahjurputukatõrje teostamist vastavalt sotsiaalministri määrusele nr 66, 03.07.2009.a. Linna hanke viidatud punktis ei ole märgitud, et kahjuritõrje puhul järgitakse biotsiidiseaduse kõiki nõudeid. Küll aga tuleb järgida biotsiidiseaduse täitmisel täpsustusi, mille puhul on tegemist üldnormide konkretiseerimise ja tõlgendamisega ministeeriumi poolt.

Hankija on esitanud hilisemas kirjavahetuses tõlgenduse, mis ei ole üheselt ja selgelt arusaadav riigihanke dokumentides, esitades hilisemas kirjavahetuses isegi uusi asjaolusid. Hankija on muuhulgas märkinud:

Hankija leiab, et lähtuvalt hanketingimustest, teenuse mahust ja objektide iseloomust tulenevalt

a) ei ole võimalik teostada kahjurite tõrjet ettevõtte töötajatega kasutades selleks üldisest kaubandusvõrgust kättesaadavaid vahendeid.

b) Biotsiidiseadusest tulenevalt on kutselise kahjuritõrjeteenuse osutaja ettevõtja, kelle majandus- või kutsetegevuseks on kahjuritõrjeteenuse osutamine ning kellel on selleks vähemalt üks asjakohase ettevalmistusega spetsialist ja ettevõtte omab vastavat registreeringut majandustegevuste registris. Hankija leiab, et antud hanke puhul on tegemist kutselise kahjuritõrje teenuse osutamisega, mida võib teostada vaid vastavat pädevust omav isik ja kus tuleb kasutada kutseliseks kasutuseks ettenähtud biotsiide.

c) Vastavalt hanketingimustes sätestatud kvalifitseerimistingimustele peab pakkuja muuhulgas vastama korrashoiuteenusega kaasnevate tööde teostamiseks õigusaktidega ettenähtud nõuetele, sh. omama vajalikus tegevusvaldkonnas registreeringut Majandus - ja Kommunikatsiooniministeeriumi poolt peetavas majandustegevuse registris.

d) Lähtuvalt eeltoodust soovime veelkord Teiepoolset selgitust, millistest asjaoludest tulenevalt leiate, et Teie kutseline ja tehniline pädevus vastab hankedokumentides sätestatud nõuetele ja mida olete silmas pidanud tulevikus asjakohase õigussuhte sõlmimise all. Ühtlasi selgitame Teile, et selgituste andmise käigus ei ole pakkujal võimalik esitada täiendavaid dokumente, vaid saate selgitusi esitada juba esitatud dokumentide kohta.

Tulenevalt Teie küsimustest märgime, et riigihanke dokumentides ei ole Linn sõnaselgelt viidanud biotsiidiseadusele ja kategoorilisele nõudele, et tõrjujaks saab hanketingimuste kohaselt olla ainult kutseline kahjuritõrjuja, kellel on vastava kutsetunnistus. Kutsetunnistust omav kahjuritõrjuja on ainult üks erinevatest alternatiivsetest kahjuri tõrjujatest. Mõistetavalt pidanuks Linna hankedokumentides vastav nõue kutselisele kahjuritõrjujale olema selgelt, täpselt ja ühemõtteliselt väljaloetav, mitte tuletatav üldandmetest nagu Linn on tagantjärele väitnud. Ka riigihangete seadusest tuleneb, et nõuded peavad olema selged ja üheselt arusaadavad. Vaadeldaval juhul puuduvad igasugused mõistlikud takistused, miks ei saanud Linn märkida tehnilistes kirjeldustes tuginemist kutselise kahjuritõrjuja nõudele.

Hankedokumentides on Linn teinud viite ministri määrusele, millega reguleeritakse biotsiidiseaduse § 41 lg 5 kohaselt täpsustatult nõudeid kahjuritõrje läbiviimisele, plaanile ja aruandele, kuid ei ole selgelt märkinud, et nõutakse kutselist kahjuritõrjujat, mistõttu saanuks OÜ Tartu Elamuhaldus (edaspidi OÜ) esitada ka vastavad dokumendid kutselise tõrjuja kohta, kellega on töövõtulepinguline suhe. Kuna Linna hankedokumentidest sellist selget nõuet ei nähtunud, siis ei pidanudki OÜ hakkama midagi välja mõtlema, kuna hange ei välistanud kutselise tõrjuja kõrval ka alternatiive. See, mida Linn dokumente koostades mõtles, kuid ei kirjutanud hankedokumentidesse, ei ole käesoleval juhul

relevantne väide. Meie lähtume hankedokumentides selgesõnaliselt kajastatud (kirjutatud) nõuetest. Kutselise tõrjuja vältimatu nõue ei nähtu Linna dokumentidest või selle MTR-s registreerimise nõue. Mittekutseline tõrjuja võib teha tõrjet ja ei pea olema MTR-s registreeritud. Teie nüüdne väide, et „Vastavalt hanketingimustes sätestatud kvalifitseerimistingimustele peab pakkuja muuhulgas vastama korrashoiuteenusega kaasnevate tööde teostamiseks õigusaktidega ettenähtud nõuetele, sh. omama vajalikus tegevusvaldkonnas registreeringut Majandus – ja Kommunikatsiooniministeeriumi poolt peetavas majandustegevuse registris“ ei ole samuti asjakohane, kuna kõiki korrashoiuteenustega kaasnevate tööde tegemise õigus ei pea olema registreeritud MTR-s. Korrashoiuteenuse mõiste on niivõrd lai mõiste, et sisaldab endas ka kojamehe tööd, kes puhastab kõnniteed. Sellise nõude täitmine on vajalik vaid üksikutele loetletud juhtumitel ja kui Linn seda soovis, siis pidanuks olema sellele asjakohane viide. Teatavasti saab kahjuritõrjet samamoodi teha ka MTR-i mittekantud isikud, sh. vastavaid töid ja vajalikus ulatuses, mis on märgitud Linna hankes. Linn pole esitanud ühtegi tõsiseltvõetavat asjaolu, millest nähtuks, et kahjuritõrjet hankedokumentides märgitud ulatuses ei saaks läbi viia mittekutseline kahjuritõrjuja. Kuna mittekutselise isiku poolt kahjuritõrje ei ole õiguslikult ja sisuliselt välistatud hankedokumentides märgitud ulatuses ja asjakohaselt, siis oli OÜ tõlgendus kahjuritõrje võimaluse kohta mittekutselise tõrjuja poolt igati asjakohane ja polnud vastuolus hankedokumentide nõuetega.

Juhime teie tähelepanu kohtupraktikale, mille kohaselt:

(23.07.2018, TrtHKo 3-18-1149, p-d 20-21)

Hanketeate osa III p 1.3 lg-s 4 toodud kvalifitseerimistingimuse märkimisega on hankija eksinud riigihanke korraldamise üldpõhimõtete vastu. Olukorras, kus ei ole võimalik üheselt kindlaks teha, kas pakkuja peab vastama kõikidele loetelus (hanketeates) toodud nõuetele, ühele või osadele neist, rikub see pakkujate võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõtteid.

Hanketeates kehtestatud kvalifitseerimise tingimuste kohaldamisel peab hankija arvestama, et senise kohtupraktika kohaselt ei saa hanketeates esitatud tingimusi tõlgendada hankemenetluses osalejaid kahjustaval moel ning tuletada esitatud tingimustest nõudeid või piiranguid, mida otseselt hanketeates sätestatud ei ole (vt nt RKHKo nr 3-3-1-5-08 p-d 9-10). Olukorras, kus kvalifitseerimise tingimuse täpset sisu ei ole võimalik tuvastada, tuleb eelistada tõlgendust, mis võimaldaks menetluses osaleda rohkem pakkujaid.

(22.12.2016. a, Tln RK 3-16-1970 p. 17)

Kui hanketeate tingimus on mitmeti mõistetav ja hankija ei ole asjakohasele küsimusele vastates selle tähendust tõlgendanud piiravalt, tuleb RHS § 3 p-st 4 tulenevalt mõista kvalifitseerimistingimust nii, et see võimaldaks hankes osaleda võimalikult paljudel pakkujatel.

Viidatud määruses on kehtestatud täpsustatud nõuded kahjuritõrje läbiviimisele, plaanile ja aruandele. Määruse § 1 kohaselt on kahjuritõrje läbiviijaks kahjuritõrjuja. Biotsiidiseaduse § 38 lg 1 kohaselt on **kahjuritõrjujaks** isik, kes kasutab biotsiidi kahjulike organismide hävitamiseks, tõrjumiseks, kahjutuks muutmiseks või nende ebasoovitava toime ohjamiseks, peab kahjuritõrjet tegema üksnes biotsiidi märgistusel ja kasutusjuhendis ettenähtud viisil ja tingimustel. Viidatud määruses ei ole sõnagagi viidatud biotsiidiseaduses eraldi märgitud **biotsiidi kutselisele kasutajale**, st. tegemist on isikuga, kellel on asjakohane ettevalmistus ja kes kasutab majandus- või kutsetegevuse käigus biotsiide, mis on biotsiidi turul kättesaadavaks tegemiseks ja kasutamiseks antud loaga või registreerimistunnistusega ette nähtud kutsealaseks kasutamiseks. Viidatud valdkonnas on kasutusel ka vastutava spetsialiste mõiste, kelleks on isik, kes on pädev juhtima ja korraldama kahjuritõrjet ning nõustama ettevõtjat ja sellisel spetsialistil peab olema kahjuritõrjuja III kutsekvalifikatsioon kutseseaduse tähenduses. Vastutavat spetsialisti ei ole samuti märgitud ministri eelviidatud määruses.

Eeltoodust ja ka sotsiaalministri määrusest ei tulene, et kahjuritõrjet saab teha ainult biotsiidi kutseline kasutaja, vaid seda saab teha ka muu isik, kes ei ole kutseline kasutaja. Seejuures ei ole viidatud määruses nõutud vastutava spetsialisti olemasolu. Tulenevalt kehtivatest õigusaktidest on kahjurite märgtõrje (pripsimine) kutselise kasutaja valdkonda kuuluv. Geelidega tõrjet võib teha ka muu kasutaja, kes ei ole kutseline tõrjuja. Kuna linna puhul on tegemist tõrjega elamutes, siis tulebki kõne alla geeltõrje, mis ei sega elanike igapäevast elamist. Märgtõrje segab inimeste elamist ja nad ei tohi tõrje juures viibida. Geeltõrje puhul sellised takistused puuduvad. Viidatud asjaoludega võite tutvuda Kahjurite Tõrje OÜ kodulehelt „Putukate tõrje geeliga“ <http://www.kt.ee/kahjurite-torje/putukate-torje/>

Väär ja oletuslik on Linna väide, et „*ei ole võimalik teostada kahjurite tõrjet ettevõtte töötajatega kasutades selleks üldisest kaubandusvõrgust kättesaadavaid vahendeid*“. Seejuures jääb arusaamatuks, miks Linn arvab, et kaubandusvõrgust ei ole võimalik saada vajalikke vahendeid ning jaekaubandusvõrgus ja mujal müüdavad tõrjevahendid on täiesti erinevad. Märgime, et vajalikke tõrjevahendeid ei peagi ostma jaekaubandusvõrgust, vaid neid saab vajadusel osta tõrjet läbiviivatelt kutselistelt tõrjujatelt (äriühingult) ja oleme neid muretsenud OÜ-lt Rentokil (10426131) Ringtee 8. Samuti oleme kasutanud ka nende töötajate abi töövõtulepingute sõlmimisega.

Kutselise ja tehnilise pädevuse kohta saanuks esitada asjakohased dokumendid juhul, kui selliste asjaolude kohta olnuks hankedokumentides selged ja ühesed nõuded ning viited seejuures asjakohastele õigusaktidele (sh. biotsiidiseadusele). OÜ-l Tartu Elamuhaldus on pikaajalised kogemused kahjuritõrje osas, sh. ka Tartu sotsiaalmajade korrashoiul. Ka praegu osutab OÜ teenuseid korterelamutele ja on teostanud neis kahjuritõrjet. Teenuse osutamisel oleme kasutanud vastavaid geelaineid, mis on paigaldatud OÜ Rentokil poolt vahetult või nende töötaja juhendamisel meie poolt, kellega on sõlmitud töövõtuleping vastava teenuse osutamiseks.